

Nařízení CLP

Nařízení EP a rady EU 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí

Ing. Hana Krejsová

Výzkumný ústav organických syntéz a.s.
Centrum ekologie, toxikologie a analytiky
Rybitví č.p. 296, Rybitví 533 54

The Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals (GHS)

Vznikl na úrovni UN.

Cíl:

1. Posílení ochrany zdraví a ŽP zavedením mezinárodního systému, který bude informovat o nebezpečnosti chemických látek.
2. Rozšíření systému hodnocení nebezpečnosti i do zemí kde dosud nebyl.
3. Omezit a snížit potřebu opakovaného zkoušení a hodnocení chemických látek.
4. Usnadnění mezinárodního obchodu s chemikáliemi.

LÁTKA	
Orální toxicita : LD50 = 234 mg/kg	
Přeprava: toxický (třída 6)	
Evropa	Harmful (R22)
USA	Toxic
Kanada	Toxic
Austrálie	Harmful
Indie	Non - toxic
Japonsko	Toxic
Malajsie	Harmful
Thajsko	Harmful
Nový Zéland	Hazardous
Čína	Not Dangerous

GHS = „stavebnice“

GHS zahrnuje:

- kritéria pro klasifikaci látek a přípravků pro účinky fyzikálně-chemické, účinky na zdraví a životní prostředí,
- harmonizované prvky pro jednotné sdílení nebezpečí (symbol, věty, signální slova), štítek a MSDS,
- funguje na principu stavebních bloků –každá země si sama určí, které části GHS přijmou,
- sám o sobě není právně závazný, ale byl již implementován do právního systému řady států.

Pro země EU byly některé části přijaty jako nařízení. Navíc byly doplněny o prvky ze stávajícího systému.

Vztah CLP a REACH

REACH neobsahuje žádné povinnosti v souvislosti s klasifikací, balením a označováním.

Určuje podmínky pro bezpečnostní list (je prakticky totožný s listem GHS, ale nařízením 453/2010 přineslo změny v souvislosti s původní klasifikací)

Klasifikace a označování bylo před CLP regulováno:

    direktivou 67/548/EEC (látky DSD)

    direktivou 1999/45/EC (přípravky DPD)

v souvislosti s CLP se mění a posléze budou zcela zrušeny.

Nařízení CLP

Jedná se o nařízení EU - přímá účinnost ve všech státech, nezačleňuje se do národních legislativ.

Pojmy, až na ty specifické pro CLP jsou sjednoceny s REACH a přepravními předpisy

Stávající úroveň ochrany lidského zdraví a životního prostředí je zachována.

Je požadována spolupráce uvnitř dodavatelského řetězce.

Klasifikace a označení látek PBT a vPvB budou zařazeny do nařízení později (v EU probíhá posouzení stávajících kritérií uvedených v příloze XIII nařízení REACH)

Skladba nařízení

CLP - 62 článků, 7 příloh

Příloha I: (převzata z GHS -modulu)

- * obecné zásady klasifikace a označování
- * třídy nebezpečnosti, kritéria pro všechny nebezpečnosti

Příloha II: (doplnění z EU, není v GHS-modulu)

- * zvláštní pravidla označování některých látek a směsí
- * stanoví dodatečné standardní věty pro nebezpečnost (EUH)
- * stanoví zvláštní předpisy pro obaly (např. hmat. výstrahy)
- * zvláštní požadavek pro přípravky na ochranu rostlin

Skladba nařízení

Příloha III: (mix GHS a EU)

- * přehled údajů o nebezpečnosti (H – věty)
- * včetně doplňkových údajů o nebezpečnosti (EUH – věty)

Příloha IV: (GHS modul)

- * pokyny pro bezpečné zacházení (P – věty) a způsob jejich použití

Příloha V: (GHS modul)

- * Piktogramy

Příloha VI: (jen EU)

- * seznam látek s harmonizovanou klasifikací

Skladba nařízení

Příloha VII: (GHS modul)

- * zde jsou uvedeny „převodní“ tabulky pro dodavatele látek a směsí, které již byly hodnoceny podle stávajících pravidel, pro ty třídy nebezpečnosti, u nichž je možné přímé srovnání.

Nařízení CLP:

- Stanovuje jednotná kritéria pro klasifikaci a pravidla pro označování a balení nebezpečných látek a směsí v rámci Společenství
- Stanovuje seznam látek s jejich harmonizovanými klasifikacemi na úrovni Společenství
- Ukládá povinnost výrobcům dovozcům a následným uživatelům klasifikovat látky a směsi uváděné na trh
- Ukládá povinnost výrobcům dovozcům klasifikovat látky, které podléhají registraci (všechny i ty, které nejsou klasifikovány jako nebezpečné)
- Ukládá povinnost výrobcům dovozcům nebezpečných látek bez ohledu na množství oznámit ECHA klasifikaci a prvky označení těchto látek, nemusí se oznamovat nebezpečné látky podléhající registraci
- Stanovuje seznam klasifikací a označení látek jako výsledek všech podání oznámení a harmonizovaných klasifikací

Oblast působnosti CLP

Nevztahuje se na:

- radioaktivní látky
- látky a směsi pod celním dohledem
- neizolované meziprodukty
- látky a směsi pro vědecký výzkum a vývoj, které nejsou uváděny na trh, pokud jsou používány za kontrolovaných podmínek v souladu s právními předpisy Společenství pro pracovní a životní prostředí
- odpady

Látky a směsi *v konečném stavu a určené pro spotřebitele:*

- léčivé humánní a veterinární přípravky, zdravotnické prostředky
- kosmetické přípravky
- potraviny a krmiva (včetně přídatných látek, aromatizujících látek, doplňkových látek)

S výjimkou souběhu označování se nevztahuje na přepravu (ADR, RID, IMDG a ICAO.)

Členské státy mohou povolit v jednotlivých případech výjimky z nařízení pro konkrétní látky a směsi, pokud je to nutné v zájmu obrany.

Používané zkratky

GHS	The Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals Globálně harmonizovaný systém klasifikace a označování chemických látek
CLP (1272/2008)	Regulation on classification, labelling and packaging of substances and mixtures Nařízení o klasifikaci, označování a balení látek a směsí
DPD (1999/45/ES)	Dangerous Preparation Directive Směrnice pro nebezpečné přípravky
DSD (67/548/EHS)	Dangerous Substances Directive Směrnice o nebezpečných látkách
M-faktor	Multiplikační faktor
REACH (1907/2006)	Nařízení týkající se registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek
ECHA	Evropská Chemická Agentura
EU	Evropská Unie
CMR	Karcinogenní, mutagenní, reprodukčně toxické

Co je klasifikace ?

Klasifikace je zhodnocení nebezpečných vlastností látky nebo směsi.

Výsledkem je přidělení:

CLP – třídy a kategorie nebezpečnosti, signálního slova, výstražného symbolu, H-věty, P-věty,

DSD a DPD je to výstražný symbol, písmenný symbol, R-věta a s-věta

Kdo klasifikuje ?

**Výrobce,
dovozce,
následný uživatel,**

kteří látky uvádějí na trh **bez ohledu na množství**, ve kterém je látka vyráběna, dovážena nebo uváděna na trh (Povinnost z CLP)

**Výrobce,
dovozce,**

kteří registrují své látky, je klasifikují, i když nejsou uváděny na trh, ale jsou předmětem registrace nebo oznámení podle podmínek REACH.

Tj. klasifikují se: monomery, izolované meziprodukty spotřebované i přepravované, látky pro výzkum a vývoj.

Kdo klasifikuje ?

Výrobce nebo dovozce předmětu,

který má v předmětu látky podléhající registraci nebo oznámení dle REACH, musí tyto látky klasifikovat, pokud tak již nebylo učiněno dříve (kupuje do předmětu registrovanou = klasifikovanou látku).

Dále klasifikují:

výrobci výbušných předmětů – povinnost klasifikovat, balit a označovat podle CLP.

Distributoři (včetně maloobchodníků) – mohou použít klasifikaci dodavatele, ale jsou povinni zajistit, aby balení a označení bylo v souladu s CLP.

Následní uživatelé – mohou pro látky a směsi převzít klasifikaci, kterou odvodil dodavatel, např. z BL (pokud nemění složení látky nebo směsi), ale jsou povinni zajistit, aby balení a označení bylo v souladu s CLP.

Klasifikace

Klasifikace všech látek, které se Agentuře oznamují nebo, které se registrují v souladu s REACH budou zahrnuty do seznamu klasifikace, který zřizuje Agentura (čl. 42 CLP).

V seznamu bude uvedeno zda je klasifikace harmonizovaná nebo je výsledkem shody více oznamovatelů nebo žadatelů o registraci.

Co je harmonizovaná klasifikace ?

Rozhodnutí o klasifikaci určité nebezpečné vlastnosti látky je přijato na úrovni Společenství = harmonizovaná klasifikace

Použití harmonizované klasifikace a označení je povinné pro všechny klasifikující subjekty.

V původních předpisech DSP byla uvedena harmonizovaná klasifikace přibližně pro 8000 látek. Převáděno do části přílohy VI.

3.1 – ve tvaru nové klasifikace CLP

3.2 – ve tvaru původní klasifikace

Tato klasifikace se týkala všech nebezpečí

Oznamování

Každý výrobce či dovozce nebo skupina výrobců či dovozců („oznamovatel“), kteří uvádějí na trh látku látku specifikovanou výše oznamují agentuře za účelem zápisu na seznam vedený Agenturou následující informace:

- **identifikaci oznamovatele odpovědného za uvedení látky na trh**
- **identifikaci látky**
- **klasifikaci látky dle GHS**
- **odůvodnění, proč byly některé třídy vynechány**
- **specif. konc. limity nebo multiplikační faktory**
- **prvky označení**

Tyto informace se neoznamují, pokud jsou agentuře předkládány jako součást žádosti o registraci podle nařízení REACH nebo již byly oznámeny v registraci dle bývalých předpisů.

Co je harmonizovaná klasifikace ?

Nově bude rozhodováno na úrovni Společenství o harmonizované klasifikaci pro vlastnosti CMR a senzibilizace dýchacích cest.

Harmonizace klasifikace dalších vlastností bude dále prováděna posuzováním jednotlivých případů.

Harmonizovaná klasifikace bude rovněž u aktivních látek biocidů a pesticidů.

Pro klasifikaci se použije povinně harmonizovaná klasifikace, ale mohou se přidat a klasifikovat i další nebezpečné vlastnosti, které nebyly předmětem harmonizace ze strany Společenství.

Důležité pojmy

Identifikátory výrobku - látky

Výraz použitý k identifikaci látky nebo směsi musí být stejný jako výraz uvedený v bezpečnostním listu vystaveném podle nařízení REACH, musí obsahovat alespoň tyto údaje:

- je-li látka obsažena v **seznamu harmonizovaných klasifikací - název a identifikační číslo** (dle přílohy VI)
- není-li tam, ale je v **seznamu klasifikací a označení** (vydaný Agenturou), pak název a identifikační číslo dle tohoto seznamu
- není-li, pak **CAS a název dle IUPAC**
- **není-li CAS, pak název dle IUPAC**

Pokud název podle názvosloví IUPAC obsahuje více než 100 znaků, může být použit jeden z jiných názvů (běžný název, obchodní název, zkratka).

Důležité pojmy

Identifikátory výrobku – směsi

V případě směsi obsahuje identifikátor výrobku tyto údaje :

- **obchodní název nebo označení směsi**
- **identifikace všech látek ve směsi, které přispívají k**
  - akutní toxicitě,
  - žíravosti pro kůži nebo vážnému poškození očí,
  - CMR,
  - senzibilizaci dýchacích orgánů nebo kůže,
  - toxicitě pro specifické cílové orgány
  - nebezpečnosti při vdechnutí.

Maximálně čtyři názvy látek, které jsou zodpovědné za největší nebezpečí.

Důležité pojmy

Třída nebezpečnosti - povaha fyzikální nebezpečnosti, nebezpečnosti pro zdraví či nebezpečnosti pro životní prostředí

Kategorie nebezpečnosti - rozdělení kritérií v rámci každé třídy nebezpečnosti s upřesněním závažnosti nebezpečnosti

Důležité pojmy

Třída: **hořlavé kapaliny**

Kategorie	1	Bod vzplanutí < 23 °C a počáteční bod varu ≤ 35 °C
	2	Bod vzplanutí < 23 °C a počáteční bod varu > 35 °C
	3	Bod vzplanutí ≥ 23 °C a ≤ 60 °C

Pro srovnání:

Extrémně hořlavý: Bod vzplanutí < 0 °C a počáteční bod varu ≤ 35 °C

Vysoce hořlavý: Bod vzplanutí < 21 °C a nejsou extrémně hořlavé

Hořlavý: Bod vzplanutí ≥ 21 °C a ≤ 55 °C

Důležité pojmy

Výstražný symbol nebezpečnosti - složené grafické zobrazení obsahující symbol a další grafické prvky, například orámování, vzor pozadí nebo barvu, jež mají sdělovat specifické informace o daném druhu nebezpečnosti

Signální slovo - slovo označující příslušnou úroveň závažnosti nebezpečnosti za účelem varování před možným nebezpečím; rozlišují se tyto dvě úrovně:

„nebezpečí“ - je signální slovo označující závažnější kategorie nebezpečnosti;

„varování“ - je signální slovo označující méně závažné kategorie nebezpečnosti

Důležité pojmy

Výstražný symbol nebezpečnosti

Dle 67/548

CLP

Signální slova:

„nebezpečí“

„varování“

Použije-li se slovo nebezpečí , neuvádí se na štítku slovo varování

Důležité pojmy

„Standardní věta o nebezpečnosti“ - věta přiřazená dané třídě a kategorii nebezpečnosti, která popisuje povahu nebezpečnosti dané nebezpečné látky nebo směsi, případně i včetně stupně nebezpečnost

„Hazard statement“ - odtud **H- věta**

Hořlavá kapalina kategorie 1

H224 – Extrémně hořlavá kapalina a páry

Dříve: R12 extrémně hořlavý nebo R11 vysoce hořlavý

Hořlavá kapalina kategorie 2

H225 – Vysoce hořlavá kapalina a páry

Dříve: R12 extrémně hořlavý nebo R11 vysoce hořlavý

Hořlavá kapalina kategorie 3

H225 – Hořlavá kapalina a páry

Dříve: R11 vysoce hořlavý nebo R10 hořlavý

Důležité pojmy

Standardní věty o nebezpečnosti pro každou klasifikaci jsou stanoveny v tabulkách, které uvádějí prvky označení požadované pro každou třídu a najdete je v příloze I nařízení CLP.

Je-li látka zařazena do **přílohy VI** (harmonizovaná klasifikace) použije se na štítku každá H-věta pro každou specifickou klasifikaci v záznamu, včetně H-vět pro každou klasifikaci na níž se záznam nevztahuje.

Znění standardních vět (H-vět) je uvedeno v **příloze III** nařízení CLP celkem ve 23 jazycích.

H-věta musí být v souladu s touto přílohou v jazyce, který potřebujete na štítek.

Důležité pojmy

Propanol

Vysoce hořlavý

Dráždivý

R11 Vysoce hořlavý

R36 Dráždí oči

R67 Vdechování par může způsobit ospalost a závratě

Propanol

Hořlavá kapalina kategorie 2

Vážné poškození očí / podráždění očí kategorie 2

Toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice, kategorie 3, narkotické účinky

H225 Vysoce hořlavá kapalina a páry

H319 Způsobuje vážné podráždění očí

H336 Může způsobit ospalost nebo závratě

Důležité pojmy

Doplňkové informace o nebezpečnosti „EUH“ věty

EUH031 – „Uvolňuje toxický plyn při styku s kyselinami“

Pro látky a směsi, které reagují s kyselinami za uvolňování plynů zařazených pro akutní toxicitu do kategorie 3 v nebezpečných množstvích, například chlornan sodný nebo polysulfid barnatý.

(R31 Uvolňuje toxický plyn při styku s kyselinami)

Doplňkové údaje na štítku pro některé směsi

Směsi obsahující kyanoakryláty

Štítek na vlastním obalu lepidel založených na kyanoakrylátech musí obsahovat tuto standardní větu:

EUH202 – „Kyanoakrylát. Nebezpečí. Okamžitě slepuje kůži a oči. Uchovávejte mimo dosah dětí.“

K balení musí být přiloženy příslušné pokyny pro bezpečné zacházení.

Důležité pojmy

„Pokyny pro bezpečné zacházení“ věta popisující jedno nebo více doporučených opatření pro minimalizaci nebo prevenci nepříznivých účinků způsobených expozicí dané nebezpečné látky nebo směsi v důsledku jejího používání nebo odstraňování

„Precautionary statement“ - odtud **P – věta**

Hořlavá kapalina kategorie 1, 2, 3

Pokyny pro bezpečné zacházení – prevence = 7 P-vět

P210, P233, P240, P241, P242, P243, P280

P210 - Chraňte před teplem/jiskrami/otevřeným plamenem/horkými povrchy – Zákaz kouření.

P233 Uchovávejte obal těsně uzavřený.

P240 Uzemněte obal a odběrové zařízení.

P241 Používejte elektrické/ventilační/ osvětlovací/.../zařízení do výbušného prostředí. (..... Jiné vybavení doplní výrobce nebo dodavatel)

Důležité pojmy

P242 - Používejte pouze nářadí z nejměkčího kovu.

P243 - Proveďte preventivní opatření proti výbojům statické elektřiny.

P280 - Používejte ochranné rukavice/ochranný oděv/ochranné brýle/obličejový štít.

Pokyny pro bezpečné zacházení – reakce = 2 P věty

P303 + P361 + P353 kombinovaná věta

PŘI STYKU S KŮŽÍ (nebo s vlasy): Veškeré kontaminované části oděvu okamžitě svlékněte. Opláchněte kůži vodou/osprchujte.

P370 + P378 kombinovaná věta

V případě požáru: K hašení použijte... (... Vhodné prostředky uvede výrobce/dodavatel.

- Pokud voda zvyšuje riziko.

Důležité pojmy

Pokyny pro bezpečné zacházení – skladování = 1 P věta

P403 + P235 = kombinovaná věta

Skladujte na dobře větraném místě. Uchovávejte v chladu.

Pokyny pro bezpečné zacházení – odstraňování = 1 P věta

P501

P501 - Odstraňte obsah/obal..... (doplň výrobce nebo dodavatel)

Podle místních/regionálních/státních/mezinárodních předpisů(upřesnit).

Důležité pojmy

Celkem je pro hořlavé kapaliny předepsána

1 H – věta (pro každou kategorii)

11 P – vět pro všechny kategorie stejně

H věta na štítku je povinná, P věty vybere ten kdo klasifikuje v závislosti na celkové nebezpečnosti klasifikované látky

Důležité pojmy

Pokyny pro bezpečné zacházení pro každou třídu nebezpečnosti a příslušné kategorie se zvolí z tabulek a pokynů uvedených v příloze I (část 2 až 5).

Pokyny pro bezpečné zacházení se zvolí s přihlédnutím ke standardním větám nebezpečnosti (H-věta) a k zamýšlenému nebo určenému použití dané látky nebo směsi.

Znění pokynů pro bezpečné zacházení (P-vět) je uvedeno v příloze IV nařízení CLP v českém jazyce.

P-věta musí být v souladu s touto přílohou

Cizojazyčné znění P vět lze získat v nařízení CLP v příslušném jazyce, které je možné vyhledat na internetu.

Důležité pojmy

Propanol

R11-36-67

S: (2-)7-16-24/25-26

2(2-) Uchovávejte mimo dosah dětí.

S7 Uchovávejte obal těsně uzavřený.

S16 Uchovávejte mimo dosah zdrojů zapálení - Zákaz kouření.

S24/25 Zamezte styku s kůží a očima.

S26 Při zasažení očí okamžitě důkladně vypláchněte vodou a vyhledejte lékařskou pomoc.

Propanol

P-věty nejsou striktně předepsány

Pro hořlavost kategorie 2

P210 Chraňte před teplem/jiskrami/otevřeným plamenem/horkými povrchy – Zákaz kouření.

P233 Uchovávejte obal těsně uzavřený.

Další výběr je podle P-vět předepsaných pro *podráždění očí kategorie 2 a Toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice, kategorie 3, narkotické účinky*

Důležité pojmy

Pokud jsou P-věty s ohledem na látku nebo směs nadbytečné, neuvádí se, tj. vybereme ty, které odpovídají povaze látky nebo směsi.

Pokud je látka nebo směs určená široké veřejnosti uvádí se jeden pokyn pro bezpečné odstraňování obalu s výjimkou případů, kdy to není vyžadováno. (kritéria v části 1 přílohy IV)

Ve všech ostatních případech (podnikatelské využití) se pokyn pro odstraňování nevyžaduje, pokud odstraňování látky neohrozí zdraví nebo životní prostředí.

Na štítku by se mělo uvádět maximálně 6 P-vět, pokud jich více není potřeba k vyjádření závažnosti nebezpečnosti. Kombinované věty se počítají za jednu.

Třídy nebezpečnosti fyzikálně-chemické vlastnosti

67/548 klasifikace jako:

Výbušný
Oxidující
Extrémně hořlavý
Vysoce hořlavý
Hořlavý

7. Samovolně se rozkládající látky
8. Samovznětlivé kapaliny
9. Samovznětlivé tuhé látky
10. Samozahřívající se kapaliny
11. Látky, které při kontaktu s vodou uvolňují hořlavé plyny
12. Oxidující kapaliny
13. Oxidující tuhé látky
14. Organické peroxidy
15. Žíravé pro kovy

Třídy nebezpečnosti:

1. Výbušniny
2. Hořlavé plyny
3. Hořlavé aerosoly
4. Oxidující plyny
5. Stlačené plyny
6. Hořlavé kapaliny

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti Výbušniny

Výbušné látky a směsi

Testování dle předpisů pro ADR, klasifikace kopíruje dopravní předpisy

Nestabilní výbušnina

Výstražný symbol	
Signální slovo	nebezpečí
H-věta	H200

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti

Výbušniny

Výbušné látky a směsi

Testování dle předpisů pro ADR, klasifikace kopíruje dopravní předpisy

Divize 1.1

Látky, směsi a předměty **nebezpečné hromadným výbuchem** (hromadný výbuch je takový výbuch, který postihne téměř celý obsah zdánlivě okamžitě) (trhaviny, TNT, černý prach...)

Výstražný symbol	
Signální slovo	nebezpečí
H-věta	H201

Výbušnina - Divize 1.1

Pentaerythrite CAS 78-11-5

R3 Velké nebezpečí výbuchu při úderu, tření, ohni nebo působením jiných zdrojů zapálení.

S(2-)-35

S35 Tento materiál a jeho obal musí být zneškodněny bezpečným způsobem.

Pentaerythrite CAS 78-11-5

Nebezpečí

H201 Výbušnina; nebezpečí masivního výbuchu.

P210, P230, P240, P250, P280

P370+P380, P372, P373

P401

P501

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti

Výbušniny

Výbušné látky a směsi

Testování dle předpisů pro ADR,
klasifikace kopíruje dopravní
předpisy

Divize 1.2

Látky, směsi a předměty
nebezpečné rozletem, které
však nejsou nebezpečné
hromadným výbuchem

(granát...)

Výstražný symbol	
Signální slovo	nebezpečí
H-věta	H202

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti

Výbušniny

Výbušné látky a směsi

Testování dle předpisů pro ADR,
klasifikace kopíruje dopravní
předpisy

Divize 1.3

Látky, směsi a předměty
nebezpečné prudkým ohněm,
s malým nebezpečím od
tlakové vlny nebo rozletu nebo
oběma těmito účinky, které ale
nejsou nebezpečné hromadným
výbuchem

Výstražný symbol	
Signální slovo	nebezpečí
H-věta	H203

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti

Výbušniny

Výbušné látky a směsi

Testování dle předpisů pro ADR, klasifikace kopíruje dopravní předpisy

Divize 1.4

Látky, směsi a předměty, které v případě jejich zážehu nebo počínou vykazují pouze **malé nebezpečí výbuchu**. Účinky jsou převážně omezeny na balení bez rozletu úlomků větších rozměrů nebo do větší vzdálenosti. Vnější oheň nesmí vyvolat zdánlivě okamžitý výbuch téměř celého balení (nábojnice se zápalkou)

Výstražný symbol	
Signální slovo	varování
H-věta	H204

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti

Výbušniny

Výbušné látky a směsi

Testování dle předpisů pro ADR, klasifikace kopíruje dopravní předpisy

Divize 1.5

Velmi necitlivé látky a směsi schopné hromadného výbuchu, které jsou tak necitlivé, že pravděpodobnost jejich počínou nebo přechodu z hoření v detonaci je při běžných podmínkách velmi nízká. Jako minimální požadavek pro tyto látky je stanoveno, že nesmějí detonovat při zkoušce ve vnějším ohni.

Výstražný symbol	
Signální slovo	nebezpečí
H-věta	H205

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti

Výbušniny

Výbušné látky a směsi

Testování dle předpisů pro ADR, klasifikace kopíruje dopravní předpisy

Divize 1.6

Velmi málo citlivé předměty, které nejsou nebezpečné hromadným výbuchem. Předměty obsahují jen velmi málo citlivé detonující látky a pravděpodobnost jejich náhodného roznětu nebo přenosu výbuchu je velmi nízká.

Výstražný symbol	
Signální slovo	
H-věta	

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti

Výbušniny

Kdy nemusí být látka klasifikována jako výbušná:

1. pokud neobsahuje v molekule žádné chemické skupiny spojené s výbušnými vlastnostmi,
2. pokud obsahuje chemické skupiny obsahující kyslík, spojené s výbušnými vlastnostmi, ale kyslíková bilance je menší než 200,
3. exotermická dekompoziční energie je menší než 500 J/g,
4. výbušné látky jsou zvlhčeny vhodným ředidlem (z necitlivěle výbušné látky),
5. výbušné látky jsou vhodně naředěny,
6. ve směsi anorganických oxidujících látek s organickými materiály je koncentrace anorganických oxidujících látek
  - méně než 15 % hmotnostních, pokud je oxidující látka zařazena do kategorie 1 nebo 2,
  - méně než 30 % hmotnostních, pokud je oxidující látka zařazena do kategorie 3.

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Výbušniny - převodník

Přímý převod není možný

Původní klasifikace výbušniny

R2 Nebezpečí výbuchu při úderu, tření, ohni nebo působením jiných zdrojů zapálení.

R3 Velké nebezpečí výbuchu při úderu, tření, ohni nebo působením jiných zdrojů zapálení.

Přímý převod není možný

Přímý převod není možný

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Hořlavé plyny

Hořlavý plyn je plyn nebo směs plynů, mající oblast hořlavosti při 20 °C a standardním tlaku 101,3 kPa.

Kategorie 1

Plyny, které při 20°C a standardním tlaku 101,3 kPa:

- jsou zápalné ve směsi se vzduchem v koncentraci 13 % a nižší; nebo
- mají rozsah hořlavosti se vzduchem nejméně 12 procentních bodů bez ohledu na spodní mez hořlavosti.

Kategorie 2

Plyny, jiné než Kategorie 1, které při 20 °C a standardním tlaku 101,3 °C mají oblast hořlavosti ve směsi se vzduchem.

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Hořlavé plyny

Klasifikace	Kategorie 1	Kategorie 2
Výstražný symbol		--
Signální slovo	nebezpečí	varování
H - věta	H220 extrémně hořlavý plyn	H221 hořlavý plyn

Hořlavé plyny – kategorie 1

ethyl methyl ether CAS 540-67-0

R12 Extrémně hořlavý
S(2-)9-16-33

ethyl methyl ether CAS 540-67-0

Nebezpečí

H220: Extrémně hořlavý plyn
P210,
P377, P381
P403

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Hořlavé plyny - převodník

Přímý převod není možný

<p>Původní klasifikace hořlavého plynu</p> <p>R12 Extrémně hořlavý</p>	<p>Nová klasifikace: Flam. Gas 1, H220</p> <p>extrémně hořlavý plyn</p> <hr/> <p>Flam. Gas 2, H221 hořlavý plyn</p>
--	---

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Hořlavé aerosoly

Aerosoly (aerosolové aplikátory) jsou jednorázové nádoby vyrobené z kovu, skla nebo z plastu obsahující stlačený, zkapalněný nebo pod tlakem rozpuštěný plyn, s nebo bez kapaliny, pasty nebo prášku, opatřené dávkovacím vypouštěcím zařízením umožňujícím uvolňovat obsah v suspenzi s plynem jako pěnu, pastu nebo prášek, nebo kapalnou či plynnou fází.

Aerosol by měl být klasifikován pokud:

- obsahuje hořlavé tuhé látky
- hořlavé kapaliny s bodem vzplanutí ≤ 93 °C

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Hořlavé aerosoly

Kategorie 1

Obsahuje $\geq 85\%$ hořlavých složek; a chemické spalné teplo je ≥ 30 kJ/g; nebo

- a) pro sprejové aerosoly vykazují v testu vzdálenosti, ve které se vznítí vzdálenost ≥ 75 cm, nebo
- b) pro pěnové aerosoly, v pěnovém testu
  - výšku plamene ≥ 20 cm a trvání plamene ≥ 2 s; nebo
  - výšku plamene ≥ 4 cm a trvání plamene ≥ 7 s

Kategorie 2

Obsahuje $> 1\%$ hořlavých složek nebo mají chemické spalné teplo ≥ 20 kJ/g; a

- a) pro sprejové aerosoly vykazují v testu vzdálenosti, na kterou je možné je zapálit vzdálenost ≥ 15 cm, nebo
  - v testu vznítitelnosti uzavřeném prostoru
    - je časový ekvivalent ≤ 300 s/m³; nebo
    - je hustota deflagrace ≤ 300 g/m³
- b) pro pěnové aerosoly, v pěnovém testu, je výška plamene ≥ 4 cm doba trvání plamene je ≥ 2 s a nesplňuje kriteria pro kategorii 1

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Hořlavé aerosoly

Klasifikace	Kategorie 1	Kategorie 2
Výstražný symbol		
Signální slovo	nebezpečí	varování
H - věta	H222 extrémně hořlavý aerosol	H223 hořlavý aerosol

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Hořlavé aerosoly

Přímý převod není možný

R12 Extrémně hořlavý 	Přímý převod není možný
R11 Vysoce hořlavý 	Přímý převod není možný
R10 Hořlavý	Přímý převod není možný

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Oxidující plyny

Oxidující plyny

Oxidující je plyn nebo směs plynů, které obecně tím, že poskytují kyslík působí nebo přispívají k hoření jiných materiálů více než by přispíval vzduch.

Kategorie 1

Každý plyn, který může, obecně poskytnutím kyslíku, způsobit zapálení nebo podporovat hoření lépe než vzduch.

Poznámka:

Směsi s obsahem kyslíku až do 23,5 % objemových nejsou považovány za oxidující plyny, pokud není přítomna další oxidující látka.

Výstražný symbol 	
Signální slovo	nebezpečí
H-věta	H270 Může způsobit nebo zesílit požár, oxidant

Oxidující plyny

kyslík CAS 540-67-0

**Původně nebyl povinně
klasifikován**

kyslík CAS 540-67-0

Nebezpečí

H270: Může způsobit nebo zesílit
požár, oxidant

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti Oxidující plyny - převodník

Přímý převod není možný

Původní klasifikace oxidujícího
plynu

R8 Dotek s hořlavým materiálem
může způsobit požár.

Nová klasifikace:
Ox. Gas 1, H270

Nebezpečí
Může způsobit nebo zesílit
požár, oxidant

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Hořlavé aerosoly

Kategorie 1

Obsahuje $\geq 85\%$ hořlavých složek; a chemické spalné teplo je ≥ 30 kJ/g; nebo

- a) pro sprejové aerosoly vykazují v testu vzdálenosti, ve které se vznítí vzdálenost ≥ 75 cm, nebo
- b) pro pěnové aerosoly, v pěnovém testu
výšku plamene ≥ 20 cm a trvání plamene ≥ 2 s; nebo
výšku plamene ≥ 4 cm a trvání plamene ≥ 7 s

Kategorie 2

Obsahuje $> 1\%$ hořlavých složek nebo mají chemické spalné teplo ≥ 20 kJ/g; a

- a) pro sprejové aerosoly vykazují v testu vzdálenosti, na kterou je možné je zapálit vzdálenost ≥ 15 cm, nebo
v testu vznítitelnosti uzavřeném prostoru
je časový ekvivalent ≤ 300 s/m³; nebo
je hustota deflagrace ≤ 300 g/m³
- b) pro pěnové aerosoly, v pěnovém testu, je výška plamene ≥ 4 cm doba trvání plamene je ≥ 2 s a nesplňuje kriteria pro kategorii I

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Plyny pod tlakem

STLAČENÉ PLYNY (plyny pod tlakem)

Stlačené plyny jsou plyny nebo plynné směsi naplněné v nádobě pod tlakem 200 kPa nebo jsou zkapalněné nebo podchlazené. Zahrnují stlačené plyny, zkapalněné plyny, rozpuštěné plyny a ochlazením zkapalněné plyny.

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Plyny pod tlakem

Stlačený plyn

Plyn, který je naplněn pod tlakem, zůstává plynem při teplotě -50°C , včetně všech plynů s kritickou teplotou $\leq -50^{\circ}\text{C}$.

Poznámka:

Stlačený plyn – plyn v nádobě při tlaku nejméně 200 kPa, nebo zkapalněné plyny nebo zkapalněné zchlazené plyny nebo rozpuštěný plyn.

Výstražný symbol	
Signální slovo	varování
H-věta	H280 Obsahuje plyn pod tlakem, při zahřívání může vybuchnout

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Plyny pod tlakem

Zkapalněný plyn

Plyn, který, je-li naplněný pod tlakem do obalu je **částečně** zkapalněný při teplotě nad -50°C . Rozlišuje se:

- i) plyn zkapalněný vysokým tlakem: plyn s kritickou teplotou mezi -50°C a $+65^{\circ}\text{C}$; a
- ii) Plyn zkapalněný nízkým tlakem: plyn s kritickou teplotou vyšší než $+65^{\circ}\text{C}$.

Poznámka:

Kritická teplota – teplota nad níž se nemůže látka vyskytovat v kapalném stavu

Výstražný symbol	
Signální slovo	varování
H-věta	H280 Obsahuje plyn pod tlakem, při zahřívání může vybuchnout

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Plyny pod tlakem

Hluboce zchlazený zkapalněný plyn

Plyn, který je naplněn v tlakovém obalu částečně zkapalněný v důsledku nízké teploty.

Výstražný symbol	
Signální slovo	varování
H-věta	H281 Obsahuje zchlazený plyn , může způsobit omrzliny nebo poškození chladem

Klasifikace fyzikálně-chemické vlastnosti
Plyny pod tlakem

Rozpuštěný plyn

Plyn, který je při umístění do tlakového obalu rozpuštěn v kapalném rozpouštědle.

Výstražný symbol	
Signální slovo	varování
H-věta	H280 Obsahuje plyn pod tlakem, při zahřívání může vybuchnout

Plyny pod tlakem

kyslík CAS 540-67-0

**Původně nebyl povinně
klasifikován**

kyslík CAS 540-67-0

Nebezpečí

H270: Může způsobit nebo zesílit
požár, oxidant

Přímý převod není možný

Korozivní pro kovy

Látka, která může chemickým působením poškodit či dokonce zničit
kovy.

Klasifikace	Kategorie 1
Výstražný symbol	
Signální slovo	varování
Údaj o nebezpečnosti	H290: může být korozivní pro kovy

Třídy nebezpečnosti- zdraví

67/548 klasifikace jako:

Vysoce toxický
Toxický
CMR (1,2)
CMR (3)
Zdraví škodlivý
Žíravý
Dráždivý
(Senzibilizující)

Třídy nebezpečnosti:

Akutní toxicita
Žíravost / dráždivost pro kůži
Vážné poškození očí /oční dráždivost
Senzibilizace dýchacích orgánů / kůže
Mutagenita
Karcinogenita
Reprodukční toxicita
Toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová dávka
Toxicita pro specifické cílové orgány – opakovaná dávka
Nebezpečí při vdechnutí

Akutní toxicita

Klasifikace:

Kapitola 3.1 nařízení CLP – hodnotící kritéria

Zkušební metody pro látky jsou popsány v Nařízení ES 440/2008

Akutní toxicita

Orální

Dermální

Inhalační Plyny

Páry

Prach a mlha

Akutní toxicita

Třída: **Akutní toxicita - orální**

Kategorie	1	Kategorie 1	$0 < LD50 \leq 5$
	2	Kategorie 2	$5 < LD50 \leq 50$
	3	Kategorie 3	$50 < LD50 \leq 300$
	4	Kategorie 4	$300 < LD50 \leq 2000$

Pro srovnání DSD:

Vysoce toxický: $LD50 \leq 25$ mg/kg

Toxický: $25 < LD50 \leq 200$ mg/kg

Zdraví škodlivý: $200 < LD50 \leq 2000$ mg/kg

Akutní toxicita

Třída: **Akutní toxicita - dermální**

Kategorie	1	Kategorie 1	$0 < LD50 \leq 50$
	2	Kategorie 2	$50 < LD50 \leq 200$
	3	Kategorie 3	$200 < LD50 \leq 1000$
	4	Kategorie 4	$1000 < LD50 \leq 2000$

Pro srovnání DSD:

Vysoce toxický: $LD50 \leq 50$ mg/kg

Toxický: $50 < LD50 \leq 400$ mg/kg

Zdraví škodlivý: $400 < LD50 \leq 2000$ mg/kg

Akutní toxicita

Klasifikace	Kategorie 1	Kategorie 2	Kategorie 3	Kategorie 4
GHS piktogram				
Signální slovo	nebezpečí	nebezpečí	nebezpečí	varování
Údaj o nebezpečnosti	H300: při požití může způsobit smrt	H300: při požití může způsobit smrt	H301: toxický při požití	H302: zdraví škodlivý při požití

Žíravost/dráždivost pro kůži

Klasifikace	Kategorie 1A, 1B, 1C žíravý	Kategorie 2 dráždivý
GHS piktogram		
Signální slovo	nebezpečí	varování
Údaj o nebezpečnosti	H314: způsobuje těžké poleptání kůže a poškození očí	H315: dráždí kůži

Vážné poškození očí/oční dráždivost

Klasifikace	Kategorie 1	Kategorie 2
GHS piktogram		
Signální slovo	nebezpečí	varování
Údaj o nebezpečnosti	H318: způsobuje vážné poškození očí	H319: způsobuje vážné podráždění očí

Senzibilizace dýchacích cest/kůže

Klasifikace	Dýchací cesty kategorie 1	Kůže kategorie 1
GHS piktogram		
Signální slovo	nebezpečí	varování
Údaj o nebezpečnosti	H334: Při vdechování může vyvolat příznaky alergie nebo astmatu nebo dýchací potíže	H317: může vyvolat alergickou kožní reakci

Mutagenita

Klasifikace	Kategorie 1A, 1B	Kategorie 2
GHS piktogram		
Signální slovo	nebezpečí	varování
Údaj o nebezpečnosti	H340: může vyvolat genetické poškození při ...	H341: podezření na genetické poškození při ...

Karcinogenita

Klasifikace	Kategorie 1A, 1B	Kategorie 2
GHS piktogram		
Signální slovo	nebezpečí	varování
Údaj o nebezpečnosti	H350: může vyvolat rakovinu při...	H351: podezření na vyvolání rakoviny při ...

Reprodukční toxicita

Klasifikace	Kategorie 1A, 1B	Kategorie 2	Účinky na laktaci
GHS piktogram			není
Signální slovo	nebezpečí	varování	není
Údaj o nebezpečnosti	H360: může poškodit reprodukční schopnost nebo plod v těle matky při ...	H361: podezření na poškození reprodukční schopnosti nebo plodu v těle matky při ...	H362: Může poškodit kojence prostřednictvím mateřského mléka

Toxicita pro specifické cílové orgány- jednorázová expozice

Klasifikace	Kategorie 1	Kategorie 2	Kategorie 3
GHS piktogram			
Signální slovo	nebezpečí	varování	varování
Údaj o nebezpečnosti	H370: způsobuje poškození (orgán, jak, cesta)	H371: může způsobit poškození (orgán, jak, cesta)	H335, 336: Může způsobit podráždění dýchacích cest; může způsobit ospalost nebo závratě

Specifická toxicita pro cílové orgány- po opakované expozici

Klasifikace	Kategorie 1	Kategorie 2
GHS piktogram		
Signální slovo	nebezpečí	varování
Údaj o nebezpečnosti	H372: způsobuje poškození (orgán, jak, cesta) prodlouženou nebo opakovanou expozicí	H373: může způsobit poškození (orgán, jak, cesta) prodlouženou nebo opakovanou expozicí

Nebezpečí při vdechnutí

Klasifikace	Kategorie 1
GHS piktogram	
Signální slovo	nebezpečí
Údaj o nebezpečnosti	H304: při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt

Třídy nebezpečnosti Nebezpečnost pro životní prostředí

Kategorie nebezpečí pro vodní prostředí

- Akutní toxicita kategorie 1**
- Chronická toxicita kategorie 1**
- Chronická toxicita kategorie 2**
- Chronická toxicita kategorie 3**
- Chronická toxicita kategorie 4**

DODATEČNÁ TŘÍDA NEBEZPEČNOSTI EU
Nebezpečnost pro ozónovou vrstvu

Nebezpečnost pro životní prostředí

- „Akutní toxicita pro vodní prostředí“** - vnitřní vlastnost látky být nebezpečnou pro organismus po krátkodobé expozici této látky.
- „Chronická toxicita pro vodní prostředí“** - vnitřní schopnost látky vyvolat nepříznivé účinky na vodní organismy během expozic, které jsou určeny životním cyklem organismu.
- „Látka nebezpečná pro ozónovou vrstvu“** - látka, která na základě dostupných poznatků o jejích vlastnostech a jejím předpokládaném nebo pozorovaném osudu a chování v životním prostředí může představovat nebezpečí pro strukturu a fungování stratosférické ozonové vrstvy.
Platí pro látky, které jsou uvedeny v příloze I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2037/2000 o látkách, které poškozují ozónovou vrstvu, ve znění pozdějších předpisů.

Nebezpečnost pro životní prostředí

Klasifikace vyžaduje určení rizika pro vodní prostředí, tj. vodní organismy a vodní ekosystém. Základem je toxicita látky s přihlédnutím na bioakumulaci a rozložitelnost

Kritéria klasifikace pro látky

Akutní toxicita pro vodní prostředí – hodnoty EC50 nebo LC50 pro ryby, řasy, dafnie – nejnižší hodnota

Chronická toxicita spojuje údaje o akutní toxicitě pro vodní prostředí + údaje o osudu látky ve vodním prostředí

Klasifikace „**bezpečnostní síť**“ - (na niž se odkazuje jako na kategorii 4 chronické toxicity), která se použije, jestliže dostupné údaje neumožňují klasifikaci podle formálních kritérií, nicméně existují určité důvody k obavám

Akutní nebezpečnost pro vodní prostředí – kategorie 1

„.....“ CAS .....

R50 Vysoce toxický pro vodní organismy
S61

„.....“ CAS .....

varování

H400: Vysoce toxický pro vodní organismy
P273,
P391
P501

Chronická nebezpečnost pro vodní prostředí – kategorie 1

„.....“ CAS .....

nebezpečný pro
životní prostředí

R50/53 Vysoce toxický pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí.

S61

„.....“ CAS .....

varování

H410: Vysoce toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky

P273,

P391

P501

Chronická nebezpečnost pro vodní prostředí – kategorie 2

„.....“ CAS .....

nebezpečný pro
životní prostředí

R51/53 Toxický pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí.

S61

„.....“ CAS .....

H411: Toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky

P273,

P391

P501

Chronická nebezpečnost pro vodní prostředí – kategorie 3

„.....“ CAS .....

„.....“ CAS .....

R51/53 Škodlivý pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí.

S61

H412: Škodlivý pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky

P273,
P501

Chronická nebezpečnost pro vodní prostředí – kategorie 4

„.....“ CAS .....

„.....“ CAS .....

S61 - Zabraňte uvolnění do životního prostředí. Viz speciální pokyny nebo bezpečnostní listy.

H413: Může vyvolat dlouhodobé škodlivé účinky na vodní organismy

P273,
P501

Nebezpečnost pro ozónovou vrstvu

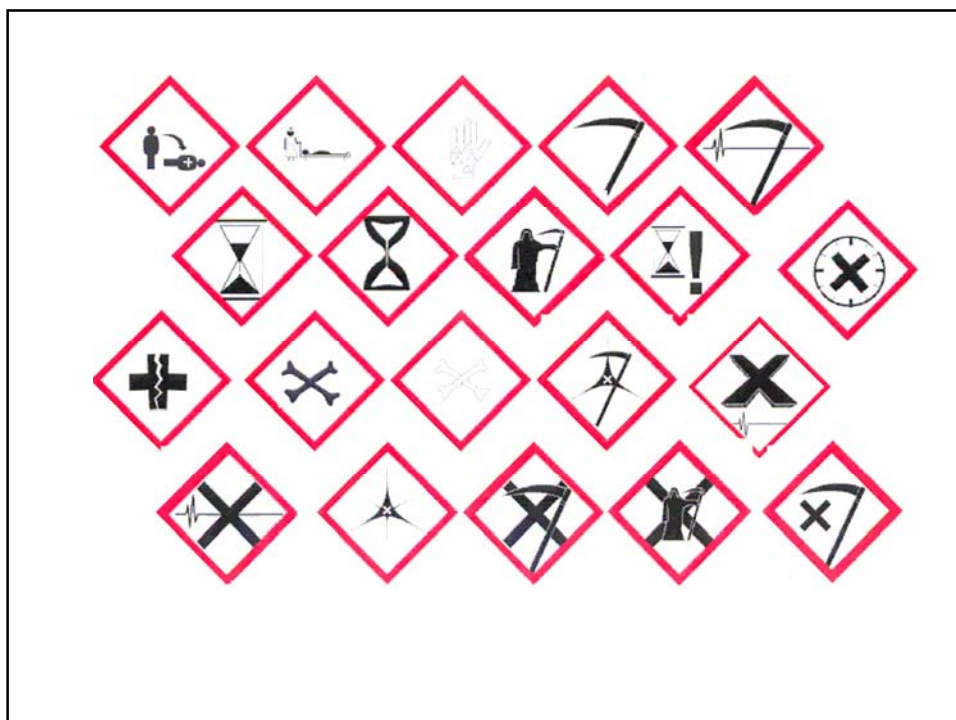
Klasifikace – kategorie 1

Látka se klasifikuje jako nebezpečná pro ozónovou vrstvu, pokud dostupné poznatky o jejích vlastnostech a jejím předpokládaném nebo pozorovaném osudu a chování v životním prostředí naznačují, že může představovat nebezpečí pro strukturu a fungování stratosférické ozónové vrstvy.

Výstražný symbol	
Signální slovo	nebezpečí
H-věta	EUH059: nebezpečný pro ozónovou vrstvu

Výstražné symboly nebezpečnosti

Děkuji Vám za pozornost.